

SLAVNÉ DNY

PŘÍBĚHY, KTERÉ PSALY HISTORII

Pracovní list - Den, kdy začala blokáda Leningradu (8. září 1941)

Historický kontext:

Obležení Leningradu (8. září 1941 – 27. ledna 1944) představuje jednu z klíčových bitev druhé světové války. Šlo o jednu z nejdelších obranných vojenských operací velkoměsta v celé druhé světové válce. Německá skupina armád Sever podpořena finskými jednotkami dosáhla okraje druhého největšího města SSSR s 3,2 miliony obyvatel počátkem září 1941. Město bylo odříznuto od veškerého spojení se světem. Jedinou možností jak zásobovat město se stala hladina (v zimě zamrzlá) Ladožského jezera. Po odražení útoku přešly německé jednotky k obléhání města. Začalo letecké bombardování a dělostřelecké ostřelování. Obránci a obyvatelé města trpěli v důsledku hladu, mrazu, nemocí a válečných akcí. Během 900 dní obležení zemřelo přes 1 milion obyvatel města a 250 000 vojáků a námořníků.

I. Jedna žena? Práce s fotografií.

ZDROJ: Pracovní list: Jedna žena? *Moderní dějiny* [online]. [cit. 2017-02-26]. Dostupné z: <http://www.moderni-dejiny.cz/clanek/pracovni-list-jedna-zena/>

OTÁZKY A ÚKOLY:

1. Před sebou vidíte tři fotografie. Rozhodněte, zdali se jedná o jednu osobu, nebo tři rozdílné?
2. Jedná se o pasové fotografie Světlany Petrovové, pořízené v Leningradě v květnu 1941, květnu 1942 a říjnu roku 1942. Pod vlivem jakých okolností se na nás dívají jakoby tři ženy?
3. Světlana Petrovová se osvobození nedožila. Posuďte, jaké byly možné a pravděpodobné příčiny její smrti?

II. Finský postoj.

TEXT: Zajímavý byl postoj Finů, kteří Leningrad blokovali ze severu. Na cestě k němu dobyli zpět území, která ztratili v Zimní válce se Sovětským svazem na přelomu let 1939-40. Jejich polní maršál Carl Gustaf Emil Mannerheim však nechtěl překročit starou finskou hranici, a tím pádem se podílet na útoku na Leningrad. I to zřejmě přispělo k rozhodnutí německého velení město nedobývat, ale vyhladovět. Mannerheim později ve svých pamětech vysvětloval, že nechtěl, aby finská vojska přispěla k předpokládanému totálnímu zničení Leningradu. Jeho postoj vycházel mimo jiné z přesvědčení, že z aktivní obranné války, za níž svou misi považoval, by se nikdy neměla stát válka dobytelská.

ZDROJ: <https://www.slavne-dny.cz/episode/10003476/den-kdy-zacala-blokada-leningradu-8-zari>

OTÁZKY A ÚKOLY:

1. Z textu zjistěte odpověď na otázku, proč Finové začali s útokem na SSSR a později odmítli postupovat dále?
2. Z textu nalezněte pasáž, která hovoří o dopadech finského odmítnutí postupovat dále na rozhodnutí německého velení.

III. Šostakovičova Symfonie č. 7, op. 60, „Leningradská“ (1941)

Dmitrij Dmitrijevič Šostakovič, rusky Дмитрий Дмитриевич Шостакович, (25. září 1906 Petrohrad – 9. srpna 1975 Moskva) byl ruský skladatel a klavírista, jeden z nejvýznamnějších představitelů hudební moderny 20. století.

ZDROJ: Dmitrij Šostakovič. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2017-02-26]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Dmitrij_%C5%A0ostakovi%C4%8D#/media/File:Dmitri_Shostakovich_credit_Deutsche_Fotothek_adjusted.jpg

OTÁZKY A ÚKOLY:

1. Pusťte si ukázkou ze Symfonie č. 7, op. 60, „Leningradská“ (1941) z následujícího linku Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=vRHZu5xole0> (ideálně od 12:53). Z osobních dat na Wikipedii (viz text vedle podobizny) zkuste zjistit, zdali měl skladatel nějaký osobní vztah k Leningradu?
2. Z dokumentárního filmu jsme se dozvěděli, že ruští obránci neváhali riskovat vlastní životy a dali si záležet, aby rozhlasový přenos uslyšeli i němečtí oblehatelé. Odhadněte, co tímto počínáním asi sledovali?
3. Může i umění sloužit v boji?